

RREGULLORE PËR DEPOZITIMIN E GAZIT NATYOR

Kapitulli I Dispozita të Përgjithshme

Neni 1 Qëllimi

Qëllimi i këtij dokumenti është të konfirmojë kriteret që do të përdoren në përcaktimin e procedurës më të përshtatshme të depozitimit të gazit natyror në Republikën e Shqipërisë, duke pasur parasysh fazat e hershme të projekteve të depozitimit në vëndin tonë. Ky dokument synon të adresojë çështjet si më poshtë:

- a. Të përcaktojë kriteret më të përshtatshme të aksesit për ambientet e depozitimit, pavarësisht se vendi yne është në fazën fillestare; nuk ka mirefilli një infrastrukturë gazi, nuk ka konsum gazi, por ka kushte depozitimi jo vetëm për vëndin tonë, por edhe për të gjithë rajonin, gjë që bën Shqipërinë të jetë një vend kyç (HAB) për depozitim.
- b. Të mbështesë zhvillimin e mjediseve të depozitimit të gazit në Shqipëri, të promovojë zhvillimin dhe mirëmbajtjen e një industrie efikase, ekonomike dhe të koordinuar të gazit në Shqipëri, të eksplorojë masa shtesë për të promovuar zhvillimin e ambienteve të depozitimit të gazit në vëndin tonë.

Neni 2 Fusha e zbatimit të këtyre Rregullave

1. Fusha e zbatimit të këtyre rregullave përfshin:
 - a. Përcaktimi i regjimit më të përshtatshëm të aksesit për pajisjet e depozitimit të gazit natyror në Shqipëri që do të varen nga rrethanat e aplikimit të veçantë.
 - b. Në përputhje me nenin 12, pika 1 dhe 2, të Ligjit nr. 102/2015 “Për Gazin Natyror”, për të drejtat e pronësisë dhe kërkesën për të përcaktuar nëse një impiant për depozitimin e gazit është teknikisht dhe/ose ekonomikisht i nevojshëm, do të të përdoren kriteret e mëposhtme:
 - Disponueshmëria e fleksibilitetit të pajisjeve të instaluar;
 - Ndikimi i perceptuar në treg kur Aksesit i Paleve të Treta (APT) nuk zbatohet;
 - c. Veçanërisht, nëse në vijim të analizës të bërë nga Ministria përgjegjëse, APT për një impiant ruajtjeje të gazit konsiderohet jo teknikisht dhe/ose

ekonomikisht i domosdoshëm, atëherë APT nuk zbatohet për atë objekt të veçantë të depozitimit të gazit natyror.

- d. Organet kompetente të cilat varen nga ministria përgjegjëse veprojnë në përputhshmëri me vlerësimet e disponueshmërisë së mjeteve dhe fleksibilitetit për tregjet më të përshtatshme gjeografike dhe produktive.
 - e. Në përputhje me nenin 43 të Ligjit nr 102/2015 “Për Gazin Natyror” dhe kërkesën për të përcaktuar regjimin më të përshtatshëm të APT, qoftë ai i rregulluar ose i negociuar, ERE do planifikojë të përdorë kriteret e mëposhtme:
 - Niveli i fuqisë së tregut;
 - Ndikimi në investime;
 - Niveli i transparencës;
 - Kërkesa për ndarjen (Unbundling)
 - f. ERE gjithashtu do të përdorë si udhëzim mbështetës listën e kontrollit të Keshillit Europian të Rregullatoreve të Energjise(CEER) dhe kriteret e Agjensisë së Kooperimit të Rregullatoreve të Energjise(ACER).
2. Në lidhje me dhënien e një përjashtimi për objektet e reja kryesore të depozitimit të gazit, ERE do të përdorë kushtet e mëposhtme të përcaktuara në Nenin 12 të Ligjit Nr. 102/2015 “Për Gazin Natyror”:
- I. Investimi duhet të rrisë konkurrencën në furnizimin me gaz dhe të rrisë sigurinë e furnizimit;
 - II. Niveli i rrezikut të bashkangjitur në investim duhet të jetë i tillë që investimi të mos ndodhë nëse nuk jepet një përjashtim;
 - III. Infrastruktura duhet të jetë në pronësi të një personi fizik ose juridik i cili është i veçantë të paktën për sa i përket formës së tij ligjore nga operatorët e sistemit në sistemet e të cilëve do të ndërtohet ajo infrastrukturë;
 - IV. Tarifat duhet të vendosen për përdoruesit e asaj infrastrukture nga ERE;
 - V. Përjashtimi nuk duhet të jetë i dëmshëm për konkurrencën ose funksionimin efektiv të tregut të brendshëm të gazit natyror, ose funksionimin efikas të sistemit të rregulluar me të cilin është i lidhur infrastruktura.

Kapitulli II

Neni 3

Aksesi për Depozitimin e Gazit Natyror

1. Referencat përkatëse për APT përmbahen në Nenet 12 dhe 43 të Ligjit nr. 102/2015 "Per Gazin Natyror" në lidhje me rregullat e përbashkëta për tregun e brendshëm të gazit natyror. Rregullorja paraqet APT dhe përjashtimet në detaje, sikurse jepen dhe përjashtimet në lidhje me infrastrukturën kryesore të re sipas Nenit 43 dhe në vijim në seksionin 4 të ketyre rregullave.
2. Në mbeshtetje të nenit 12 të Ligjit të sipërcituar, do të zgjidhet midis aksesit të rregulluar ose të negociuar në mjediset e depozitimit kur është teknikisht dhe/ose ekonomikisht e nevojshme për të siguruar një qasje efikase në sistemin për furnizimin e klientëve.

Nuk është e nevojshme të sigurohet APT kur vlerësohet se nuk është teknikisht e nevojshme¹ dhe/ose ekonomikisht² e nevojshme të sigurohet një qasje efikase në sistemin për furnizimin e klientëve. Në këtë rast kërkesat e APT nuk zbatohen për ambientet e depozitimit. APT e rregulluar i referohet rregjimit të tarifave të publikuara dhe/ose kushteve të tjera të përcaktuara nga ERE, ndërsa ATP e negociuar i referohet hyrjes në bazë të marrëveshjeve tregtare vullnetare të negociuara në mirëbesim midis operatorit të depozitimit dhe përdoruesve të objektit. Duke pasur parasysh referencat e mësipërme, kur zbatohet Neni 12 i Ligjit të sipërcituar, ERE vlereson:

- a) *A është teknikisht e nevojshme të sigurohet aksesit në vend depozitimin e gazit për të mundësuar furnizimin efikas të konsumatorëve me gaz?*
- b) *A është ekonomikisht e nevojshme të sigurohet aksesit në vend depozitimin e gazit për të mundësuar furnizimin efikas të konsumatorëve me gaz?*

Nëse përgjigja për të dyja këto pyetje është "jo", atëherë APT nuk zbatohet sipas Nenit 12. Në këtë rast operatori/operatori i depozitimit të gazit nuk është i detyruar të sigurojë ATP në vend depozitimin e gazit. Nëse përgjigja e njërës prej këtyre pyetjeve është "po", atëherë kërkohet ATP për depozitimin e gazit. Me tej do të vlerësohet pyetja e tretë:

3. A është aksesit i rregulluar apo i negociuar regjimi më i përshtatshëm i APT?

¹ Aksesi në depo është teknikisht e nevojshme nëse nuk ka lloje të tjerë të mjeteve të fleksibilitetit që mund të kënaqin cilindo kërkesa e operatorit ose hyrësit të ri për një lloj të caktuar të shërbimeve të fleksibilitetit.

² Aksesi në depo është ekonomikisht i nevojshëm nëse mjetet e fleksibilitetit, përveç depozitimit, janë të disponueshme, por përfaqësojnë një pengesë ekonomike për hyrje në krahasim me koston e përdorimit të vetë depozitimit.

Analiza dhe përgjigjet e këtyre pyetjeve do të përcaktojnë regjimin e aksesit për vend depozitimin e gazit në Shqipëri bazuar në kritere nga disa burime për të ndihmuar në vendimin për të zgjedhur rezultatin më të përshtatshëm.

Kapitulli III

Neni 4

Disponueshmëria e Mjeteve të Fleksibilitetit

1. Fleksibiliteti³ përcaktohet si disponueshmëria e mjeteve dhe/ose kapacitetit (transmetimi, depozitimi, LNG) i nevojshëm për:

- përshtatjen e furnizimit me ndryshimet e vëllimit të parashikueshëm të kërkesës dhe për të rregulluar luhatjet e çrregullta të kërkesës;
- shfrytëzimin e mundësisë së tregut me hapjen e tregut ndaj konkurrencës, d.m.th. duke përdorur kombinime të ndryshme të mjeteve të fleksibilitetit në mënyrë që të arrihen avantazhe të kostos ose biznesi i ri në treg;
- të jetë në përputhje me detyrimet e shërbimit publik dhe objektivat strategjike

2 Mjetet e fleksibilitetit janë depozitimi, fleksibiliteti i prodhimit, menaxhimi i rrjedhës, të tilla si fleksibiliteti i importit, prapambetja, ndërprerja dhe paketimi i linjës ose mjete të tjera më të sofistikuara të fleksibilitetit të tilla si ruajtja virtuale dhe tregjet e spoteve.

3 Nëse aksesit në mjetet e fleksibilitetit është lehtësisht i disponueshëm, nuk do të kishte gjasa që aksesit në depozitim të konsiderohej i nevojshme teknikisht. Nëse mjetet e fleksibilitetit, përveç depozitimit, janë të disponueshme, por ato paraqesin një kosto krahasuar me koston e depozitimit, atëherë aksesit në depozitim të gazit do të ishte ekonomikisht i nevojshëm.

a. 4 .Disponueshmëria e mjeteve të fleksibilitetit varet nga tregu gjeografik dhe produkti përkatës; të dyja konsiderohen më poshtë:

a) Tregu Gjeografik Përkatës në Shqipëri

“Një zonë në të cilën operatorët në fjalë janë të përfshira në furnizimin dhe kërkesën e produkteve ose shërbimeve përkatëse, në të cilën kushtet e konkurrencës janë të ngjashme ose mjaft homogjene dhe e cila mund të dallohet nga zonat fqinje në të cilat kushtet mbizotëruese të konkurrencës janë shumë të ndryshme”. Rregullorja paraqet tre tregje të mundshëm gjeografikë:

⁵ CEER, Rekomandime për zbatimin e Aksesit të Palës së Tretë në Storage dhe Line-pack, 5 dhjetor 2003.

- I. Tregu Evropian, në drejtim të Italisë, dhe Greqisë
- II. Tregu Rajonal i Gazit Jugëperëndimor; Mali i Zi, Maqedonia e Veriut, Kosova, Bosnja-Hercegovina dhe Kroacia
- III. Tregu në Shqipëri

Ne kuptim të kësaj rregullore konkludohet se tregu rajonal i gazit evropian dhe jugperëndimor nuk përfaqësojnë aktualisht tregjet e disponueshme gjeografike për Shqipërinë pasi kushtet mbizotëruese të konkurrencës janë mjaft të ndryshme në këto tregje. Sidoqoftë, këto rajone përfaqësojnë tregjet e ardhshme gjeografike në vëndin tonë.

Veçanërisht në rastin e ATP të negociuar, Neni 12 (3) i Ligjit kërkon që autoritetet rregullatore të marrin masat e nevojshme për operatorët e gazit natyror dhe konsumatorët e kualifikuar brenda ose jashtë territorit të mbuluar nga sistemi i ndërlidhur për të qenë në gjendje të negociojë aksesin në vend depozitimin dhe percaktimin e linjës kur është e nevojshme teknikisht dhe/ose ekonomikisht për ta bërë këtë.

b) Tregu Përkatës i Produkteve

Tregu përkatës i produkteve përcaktohet si

"Një treg i rëndësishëm i produkteve përfshin të gjitha ato produkte dhe / ose shërbime që konsiderohen të këmbyeshme ose të zëvendësueshme nga konsumatori, për shkak të karakteristikave të produkteve, çmimeve të tyre dhe përdorimit të tyre të synuar".

ERE vendos që tregu përkatës i produkteve është tregu i fleksibilitetit. Kjo paraqet gamën e mjeteve të fleksibilitetit të disponueshëm për transportuesit, siç janë depozitimi me rreze të mesme dhe të gjatë, furnizimet vendase dhe importet përmes interkonektorëve ose LNG.

Kapitulli IV

Neni 5

Ndikimi në Treg kur APT nuk është e Nevojshme

- 1) ERE vendos nëse analiza mbi disponueshmërinë e mjeteve të fleksibilitetit tregon se APT nuk është e nevojshme sipas Nenit 12, atëherë mund të jetë e përshtatshme të kryhet një kontroll i mëtejshëm nga organi përgjegjës pranë ministrisë përkatëse mbi ndikimin e mundshëm të kësaj në treg.
- 2) Nëse APT konsiderohet e pamundur, atëherë do të merret në konsideratë ndikimi i mundshëm në fuqinë e tregut të një operatori depozitimi ose operatori, pjesa e tregut dhe çdo ndikim i dëmshëm pasues në konkurrencë dhe tek konsumatorët.
- 3) ERE do të përdorë këta indikatorë si udhëzues kur merret parasysh ndikimin në treg kur APT në një vend depozitimi të gazit vlerësohet se nuk është e nevojshme.

Neni 6

Kriteret për të përcaktuar APT të Negociuar ose të Rregulluar

1. ERE miraton kriteret e mëposhtme që do të merren parasysh në përcaktimin e regjimit më të përshtatshëm të APT:

- Fuqia e Tregut në Depozitimin e Gazit Natyror
- Investimet
- Transparenca
- Ndarja

2. ERE bazohet në një numër udhëzimesh nga Komisioni European dhe Komunitetin e Energjisë,:

- Lista e kontrollit CEER
- Kriteret ACER
- Komuniteti i Energjisë në Vienë

3. ERE zbaton keto kritere mbi regjimin më të përshtatshëm të APT për objektet e ardhshme të depozitimit të gazit në vendin tonë.

3.1 Niveli i Fuqisë së Tregut në Depozitimin e Gazit Natyror

3.1.1 ERE vendos për nivelin e fuqisë së tregut që mund të fitohet përmes përdorimit të një depozite në Shqipëri. Analizat konsiderojne tregjet përkatëse dhe pjesën e tregut kur merret parasysh niveli i mundshëm i ndikimit që një përdorues i hapësirës së depozitimit mund të jetë në gjendje të arrijë.

3.1.2 Një strukturë depozitimi gazi me një pjesë të konsiderueshme të tregut mund të ketë mundësinë të ndikojë në çmimin e tregut. Pervojat tregojne se aty ku ka potencial për një operator ruajtjeje ose një mbajtës të një sasive të konsiderueshme të kapacitetit të depozitimit për të zhvilluar një pozitë dominuese, atëherë një APT e rregulluar do të ishte më e përshtatshme.

3.1.3 Rregullorja e APT-së dhe përcaktimi i tarifave do të ishin në gjendje të zbehin nivelin e fuqisë së tregut dhe të sigurojnë një nivel mbrojtjeje për konsumatorët. Prandaj, një APT e rregulluar do të ishte më e përshtatshme për një treg me nivele më të ulëta të konkurrencës.

3.1.4 Në të kundërt, një regjim i negociuar i APT do të ishte më i përshtatshëm për një treg dinamik, ku fuqia e tregut sfidohet përmes konkurrencës. Sipas këtij modeli, konkurrenca do të siguronte një nivel mbrojtjeje për konsumatorët. Operatorët e depozitimit do të negociojnë kontratat me përdoruesit e depozitimit mbi një bazë tregtare me mirëbesim, para

se të publikojnë një tarifë të rregulluar e cila do të negocijohet

3.1.5 Në mënyrë të ngjashme, një operator depozitimi do të kishte pak ndikim në çmimin e gazit nga operatorët e tjerë, pasi furnizuesit do të dëshirojnë të ofrojnë një çmim që është konkurrues kundrejt çmimit të tregut plus koston e dërgesës përmes IC-ve. Prandaj aftësia e një strukture depozitimi gazi në vendin tonë për të ndikuar në çmimin e tregut është e kufizuar për shkak të lidhjes me tregun e rajonit (mungesës së infrastrukturës) dhe atij të tregut Europian dhe Rajonal.

3.2 Ndikimi në investime

3.2.1 ERE vlerëson mundsinë në investime me zbatimin e një regjimi të negociuar ose të rregulluar të APT. Një regjim i negociuar i APT do të lejojë që operatori dhe përdoruesi i hapësirës depozituese të vendosë kushtet e hyrjes përmes kushteve tregtare të rëna dakord.

3.2.2 Përcaktimi i kushteve të aksesit në këtë mënyrë mund të jetë një qasje e preferuar për investitorët e mundshëm pasi kjo mund të sigurojë një shkallë më të lartë të fleksibilitetit tregtar krahasuar me një regjim të rregulluar të aksesit.

3.2.3 Miratimi i një regjimi të rregulluar të aksesit mund të shihet si një sinjal negativ i investimit dhe nuk do të sigurojë një fushë të barabartë loje në vendin tonë.

3.4 Niveli i Transparencës

3.4.1 Nën një regjim të rregulluar në APT, tarifatat dhe metodologjitë tarifore për secilin shërbim të ofruar publikohen në ex-ante.

3.4.2 Nën një regjim të negociuar, kushtet kryesore tregtare përfshirë tarifatat për shërbimet standarde publikohen dhe azhurnohen sa herë që kërkohet.

3.4.3 Gjithashtu udhëzime të mëtejshme mbi publikimin e informacionit mbi shërbimet e depozitimit të ofruara, aranzhimet e alokimit të kapacitetit dhe tregtimin dytësor të kapaciteteve.

3.4.5 Një APT e negociuar mund të mos ketë të njëjtin nivel të inputit rregullator me regjimin e rregulluar; megjithatë një nivel i duhur i transparencës do të duhet të ekzistojë ende për të përmbushur kushtet e transparencës të përcaktuara nga ERE.

3.5 Kërkesa për ndarjen e operatorit (Unbundling)

3.5.1 Termi ndarje e pronësisë i referohet ndarjes së funksionimit të rrjetit dhe pronësisë nga çdo interes i furnizimit dhe prodhimit. Në lidhje me depozitimin, kur është caktuar një operator i pavarur i sistemit, një operator i sistemit të transmetimit dhe një operator i sistemit të depozitimit që janë pjesë e një ndërmarrjeje të integruar

vertikalisht do të jenë të pavarur të paktën për sa i përket formës së tyre ligjore, organizimit dhe vendimmarrjes nga aktivitetet e tjera nuk ka të bëjë me transmetimin, shpërndarjen dhe depozitimin.

3.5.2 Në mënyrë që të sigurohet pavarësia e operatorit të sistemit të transmetimit dhe operatorit të sistemit të ruajtjes, kriteret minimale të mëposhtme, të përcaktuara në Ligjin 102/2015 “Per Gazin Natyror” duhet të zbatohen:

- Administrimi i operatorit të sistemit të transmetimit dhe operatorit të sistemit të depozitimit nuk mund të marrin pjesë në strukturat e ndërmarrjes së integruar të gazit natyror përgjegjës, direkt ose indirekt, për funksionimin e përditshëm të prodhimit dhe furnizimit të gazit natyror
- Duhet të merren masat e duhura për të siguruar që interesat profesionalë të personave përgjegjës për menaxhimin e sistemit të transmetimit të operatorit dhe operatorit të sistemit të depozitimit do të merren parasysh në një mënyrë që siguron që ata janë të aftë të veprojnë në mënyrë të pavarur
- Menaxhimi i sistemit të transmetimit të operatorit dhe operatorit të sistemit të ruajtjes nuk mund të marrë pjesë në strukturat e ndërmarrjes së integruar të gazit natyror, drejtpërdrejt ose indirekt, për funksionimin e përditshëm të prodhimit dhe furnizimit të gazit natyror
- Duhet të merren masat e duhura për të siguruar që interesat profesionale të personave përgjegjës për menaxhimin e sistemit të transmetimit të operatorit dhe operatorit të sistemit të ruajtjes do të merren parasysh në një mënyrë që siguron që ata janë të aftë të veprojnë në mënyrë të pavarur.

3.5.3 ERE do të përdorë këto kriteret kur vlerëson kërkesën e ndarjes për objektet e ardhshme të depozitimit të gazit në Shqipëri. Pritet që të gjitha kriteret duhet të plotësohen për të siguruar që kërkesa e ndarjes të jetë e kënaqshme.

3.6 Lista e kontrollit CEER

3.6.1 Raporti i CEER "Rekomandimet për zbatimin e Aksesit së Palës së Tretë në Depozitim dhe Linepack" siguroi një listë kontrolli për të ndihmuar në procesin e vendimit në përcaktimin e përshtatshmërisë së një regjimi të negociuar ose të rregulluar të APT.

3.6.2 ERE do të përdorë listën e kontrollit CEER kur përcakton përshtatshmërinë e një regjimi të negociuar ose të rregulluar të APT.

Kapitulli V
Neni 7
Kriteret e ACER

- 1) ..Kriteret e mëposhtme të ACER që mund të vlerësohen kur ERE përcakton regjimin e hyrjes në objektet e depozitimit përfshijnë:
 - efektivitetin e konkurrencës në treg;
 - disponueshmëria e mjeteve alternative fleksibël;
 - disponueshmëria e kapacitetit për përdoruesit e hapësirës depozituese;
 - disponueshmëria e produkteve të kërkuara nga operatorët e tjerë të depozitimit;
 - pavarësia e operatorit të sistemit të depozitimit;

- 2) ERE do të përdorë kriteret ACER për të marrë një vendim mbi regjimin më të përshtatshëm të APT për objektet e ardhshme të depozitimit të gazit në Shqipëri.

Kapitulli VI
Neni 8
Përcaktimi i regjimit të APT

ERE do të vendosë në përcaktimin e regjimit më të përshtatshëm të APT-së në lidhje me kërkesat e nenit 12 të Ligjit. Veçanërisht direktiva përcakton "objektin e depozitimit" si një strukturë e përdorur për furnizimin e gazit natyror dhe në pronësi dhe / ose operohet nga një ndërmarrje e gazit natyror, duke përfshirë pjesën e pajisjeve të GNL-së të përdorura për ruajtje, por duke përjashtuar pjesën e përdorur për operacionet e prodhimit, dhe duke përjashtuar objektet e rezervuara ekskluzivisht për operatorët e sistemit të transmetimit në kryerjen e funksioneve të tyre.

Kapitulli VII
Neni 9
Infrastruktura e Re e Depozitimit

Një përjashtim nga APT sipas Nenit 11 të Ligjit nr. 102/2015 "Per Gazin Natyror" është e pranuar për projektet kryesore të reja të infrastrukturës së gazit. Një strukturë e depozitimit të gazit mund të përjashtohet, për një periudhë të caktuar kohe, në kushtet e mëposhtme:

- (a) investimi duhet të rrisë konkurrencën në furnizimin me gaz dhe të rrisë sigurinë e furnizimit;

- (b) niveli i rrezikut të bashkangjitur në investim duhet të jetë i tillë që investimi të mos ndodhë nëse nuk jepet një përjashtim;
- (c) infrastruktura duhet të jetë në pronësi të një personi fizik ose juridik i cili është i ndarë të paktën për sa i përket formës së tij ligjore nga operatorët e sistemit në sistemet e të cilëve do të ndërtohet ajo infrastrukturë;
- (d) tarifat duhet të vendosen mbi përdoruesit e asaj infrastrukture;
- (e) përjashtimi nuk duhet të jetë i dëmshëm për konkurrencën ose funksionimin efektiv të tregut të brendshëm të gazit natyror, ose funksionimin efikas të sistemit të rregulluar me të cilin është e lidhur infrastruktura.

Neni 10

Udhëzimet e ACER

1. Udhëzimet ACER ofrohen për analizën e secilës prej kushteve të përcaktuara në Nenin 36 të Direktivës së Gazit 2009/73/EU dhe nenit 42 të Ligjit 102/2015 “Për Gazin Natyror”. Secila prej kushteve konsiderohet veçmas si më poshtë:

a. Rritja e konkurrencës në furnizimin me gaz

b. Rritja e sigurisë së furnizimit

2. Në shqyrtimin nëse një projekt rrit sigurinë e furnizimit, rekomandohen kriteret e mëposhtme të mundshme:

- Shuma totale e kapacitetit të ri
- Diversifikimi i burimeve të furnizimit
- Zgjerimet e kërkuara të kapacitetit për të përmbushur kërkesën në të ardhmen.

c. Niveli i riskut bashkangjitur investimit

ERE duhet të hetoj financimin e projektit të propozuar të depozitimit kur merr në konsideratë nivelin e rrezikut që lidhet me investimin. Informacioni i mëposhtëm (minimum) duhet të sigurohet nga aplikanti kur aplikon për përjashtim:

- Kostot e vlerësuara të ndërtimit dhe kostot operative të projektit
- Periudha e pritshme e amortizimit
- Shkalla e pritshme e kthimit
- Të ardhurat e pritshme

d. Kërkesa e ndarjes

Kërkesat e ndarjes së operatorit duhet të zbatohen në mënyrë të barabartë. Kjo është e ngjashme me kërkesën për ndarje të paraqitur në seksionin 3.

e. Tarifat për përdoruesit e hapësirës për depozitim

Duhet të japen prova të dokumentuara në lidhje me informacionin që do të sigurohet mbi kostot, të ardhurat dhe amortizimin, etj.

f. Ndikimi në tregun e brendshëm

Përfundimi nuk duhet të jetë i dëmshëm për konkurrencën ose funksionimin efektiv të tregut të brendshëm të gazit natyror, ose funksionimin efikas të sistemit të rregulluar me të cilin është i lidhur infrastruktura. ERE duhet të kërkojë nëse projekti i propozuar konsiderohet i pajtueshëm me këtë përkufizim duke siguruar që:

1. Projektet nuk do të shkaktojnë kufizime në sistemin e rregulluar që kërkon investime që kanë një efekt të dukshëm negativ në mirëqenien e përdoruesve të sistemit, duke përfshirë konsumatorët e fundit;
2. Në veçanti, ekonomia e projektit nuk ndikohet padrejtësisht nga veçoritë (p.sh. thjeshtësimet, shoqërizimi i kostove të caktuara) në sistemin tarifor të infrastrukturës së rregulluar.

Neni 11

Moszbatueshmëria e APT (Aksesi i Palëve të Treta)

Ekzistojnë arsye të mundshme pse APT nuk është e zbatueshme.

- a. Depozitimi përdoret ekskluzivisht për operacionet e prodhimit ose i rezervuar nga TSO për kryerjen e funksioneve të tyre. Në këtë rast, pjesa e depozitimit e përdorur për operacionet e prodhimit ose e rezervuar nga TSO përjashtohet nga kërkesat e APT.
- b. Operatori / operatori i depozitimit do të duhet të demonstrojë që depozitimi i gazit përdoret ekskluzivisht për operacionet e prodhimit ose për përdorim nga TSO dhe kjo do të duhet të rishikohet nga ERE.
- c. Depozitimi konsiderohet jo teknikisht dhe / ose ekonomikisht i nevojshëm për sigurimin e hyrjes efikase në treg për furnizimin e klientëve.

- d. ERE do të shqyrtojë të gjitha kërkesat për licencë për depozitimin e gazit përkundër kriterëve të përfshira në këtë dokument në lidhje me kërkesat e APT . Kjo do të përcaktojë nëse APT vlerësohet teknikisht dhe / ose ekonomikisht e nevojshme dhe nëse ky është rasti i duhur regjimi i APT, do të zbatohet ose e rregulluar ose e negociuar.
- e. Depozitimi është një infrastrukturë kryesore e re për ruajtjen e gazit dhe plotëson kushtet e përjashtimit. Në këtë rast, depozitimi përjashtohet nga kërkesat e APT .
- f. Përjashtimet nga APT për objektet kryesore të reja të depozitimit të gazit do të kërkojnë një kërkesë nga aplikanti i licencës për përjashtim ne perputhje me rregulloren e ERE-s.. Rregullatori do të shqyrtojë kërkesën kundër kushteve të përcaktuara në këtë dokument dhe do të vendosë të japë ose jo një përjashtim.

Neni 12

Mbështetje Rregullore nga Enti Rregullator i Energjisë

Sigurimi i investimeve financiare në fazat fillestare të zhvillimit është thelbësor për ndërtimin e projekteve të ardhshme të depozitimit. Për këtë qëllim ERE po harton një mjedis të përshtatshëm rregullator për të mbështetur projekte të tilla, duke patur parasysh gjithashtu edhe për të siguruar një nivel mbrojtjeje për konsumatorët.

Me këto parime, disa nga opsionet e mundshme që Rregullatori vendos janë paraqitur më poshtë:

▪ Përjashtimi nga APT

- a. ERE mund të konsiderojë përjashtimet si një mjet të mundshëm për uljen e nivelit të rrezikut që lidhet me financimin e zhvillimeve të depozitimit të gazit në Shqipëri. Kjo mund të lejojë zhvilluesit e hapësirës për depozitim për të nënshkruar kontrata afatgjata që mund të sigurojnë një nivel të të ardhurave në të ardhmen dhe lehtësimin e rrezikut që lidhet me projektet për investitorët financiarë.
- b. Përjashtimet mund të jepen për një objekt të tërë ose për një pjesë të një objekti. Përjashtimet mund të jepet gjithashtu për një periudhë të kufizuar kohore ose derisa të vendosen mirë operacionet e depozitimit të gazit.
- c. Duhet të gjendet një ekuilibër i saktë ndërmjet lehtësimit të investimeve dhe kërkesave të APT. Konsumatorët mund të mbrohen nga çdo rrezik i fuqisë së tregut përmes një kontrolli efektiv rregullator. Kjo mbrojtje bëhet, nëpërmjet kushteve të licencës, mund të përmbajnë masa për të kufizuar kontratat afatgjata ose rregullimet e përdorimit ose

humbjes së saj mund të vendosen për të siguruar që çdo kapacitet i papërdorur u vihet në dispozicion palëve të tjera.

▪ **Detyrimet e Furnizimit**

- a. Një mjet tjetër i mundesi është krijimi i një kornize rregullatore mbështetëse që mund të jetë duke kërkuar nga operatorët e gazit të cilet mbajnë një sasi të caktuar të gazit në depozita në mënyrë që të përmbushin standardet e sigurisë së furnizimit. Kërkesa mund të rishikohet pasi tregu i depozitimit të jetë më i pjekur.

Kjo qasje ka përfitimin shtesë të forcimit të sigurisë së aranzhimeve të furnizimit duke siguruar që furnitorët të kenë një portofol të larmishëm furnizimi bazuar në kontratat ekzistuese të furnizimit dhe kontratat e depozitimit të gazit.

- b. Duhet të merret parasysh edhe vendosja e aranzhimeve nga ministria e linjes që do të parandalonin një operator depozitimi, me furnizime në depozitim, të zhvillonte një pozitë dominuese në rast të një kufizimi të furnizimeve ose një situatë emergjente.

Neni 13

Hapat e mëtejshëm në lidhje me Depozitimin

1. Kjo rregullore paraqet kriteret që ERE planifikon të përdorë kur merret parasysh regjimi më i përshtatshëm i aksesit APT ose përjashtimi për depozitimin e gazit në Shqipëri në të ardhmen.

2. Vendimi për të miratuar regjimin më të përshtatshëm të APT do të kryhet rast pas rasti, rezultati i të cilit do të përfshihet si kusht brenda licencës për depozitimin e gazit të aplikantit të suksesshëm. Lidhur me kohën, ERE pret që të marrë në konsideratë regjimin më të përshtatshëm të APT, për një aplikant së bashku me kërkesën për licencë për depozitimin e gazit. Parashikohet që çdo kërkesë specifike për një përjashtim të merret parasysh në këtë kohë.

- a. 3. Kjo rregullore dhe rregullorja e aksesit në hapsirat e depozitimit të gazit natyror së bashku me licencën për depozitimin e gazit tregojnë kushtet për depozitimin e gazit në Shqipëri.

4. Parashikohet gjithashtu që kuadri rregullator dhe licenca e depozitimit të zhvilluara për një strukturë të depozitimit të gazit në vendin tonë do të ishin gjithashtu në përputhje me kërkesat rregullatore në një treg potencial.

5. ERE njeh përfitimet e rëndësishme që objektet e depozitimit të gazit mund të sjellin në Shqipëri, duke patur parasysh mundësinë e larmisë të këtyre depozitimeve, dhe dëshiron të sigurojë një mjedis rregullator që mund të mbështesë përparimin e këtyre

projekteve, një projekt i tillë ai i depozitimit në diapiret e Dumresë tashmë ka filluar, në mënyrë që të lehtësojë shpërndarjen e përfitimeve në Shqipëri dhe ta bëjë atë shumë atraktive.

Kapitulli VIII

Neni 14

Mbrojtja e Informacionit Konfidencial

- (1) Në rastet kur dokumentat, të dhënat dhe/ose informacionet, të paraqitura nga kërkuesi tek ERE përmbajnë informacion konfidencial ose ndryshe informacion të ndjeshëm tregtar, aplikuesi duhet të tregojë qartë se cilat pjesë të dokumenteve, të dhënave dhe / ose informacionit do të konsiderohen si konfidenciale ose informacion të ndjeshëm tregëtar dhe të mos u zbulohen palëve të treta.
- (2) ERE mbron informacionet konfidenciale ose informacionin e ndjeshëm tregëtar, në përputhje me rregulloren e miratuar, nëse kërkohet nga aplikuesi dhe nuk do të ketë një detyrim të tillë nëse aplikuesi nuk e ka bërë kërkesën sipas paragrafit (1) të këtij neni.

Neni 15

Zgjidhja e Mosmarrëveshjeve

- (1) Për Vendimin e ERE sipas kësaj Rregullore mund kërkohet rishikim në ERE brënda 7 ditëve kalendarike si dhe mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brënda 45 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare

Neni 16

Dispozitat Finale

- (1) Kjo Rregullore i nënshtrohet rishikimit dhe ndryshimit nga Bordi i ERE, në përputhje me Rregulloren për Organizimin, Funkcionimin dhe Proçedurat e ERE-s.
- (2) Kjo Rregullore, pas miratimit dhe publikimit në Fletoren Zyrtare të Shqipërisë do të botohet në faqen e internetit të ERE.
- (3) Interpretimi i kësaj Rregulloreje do të sigurohet dhe bëhet publike nga ERE në përputhje me rregullat proçeduriale.
- (4) Këto Rregulla hyjnë në fuqi në datën kur ato publikohen nga ERE.